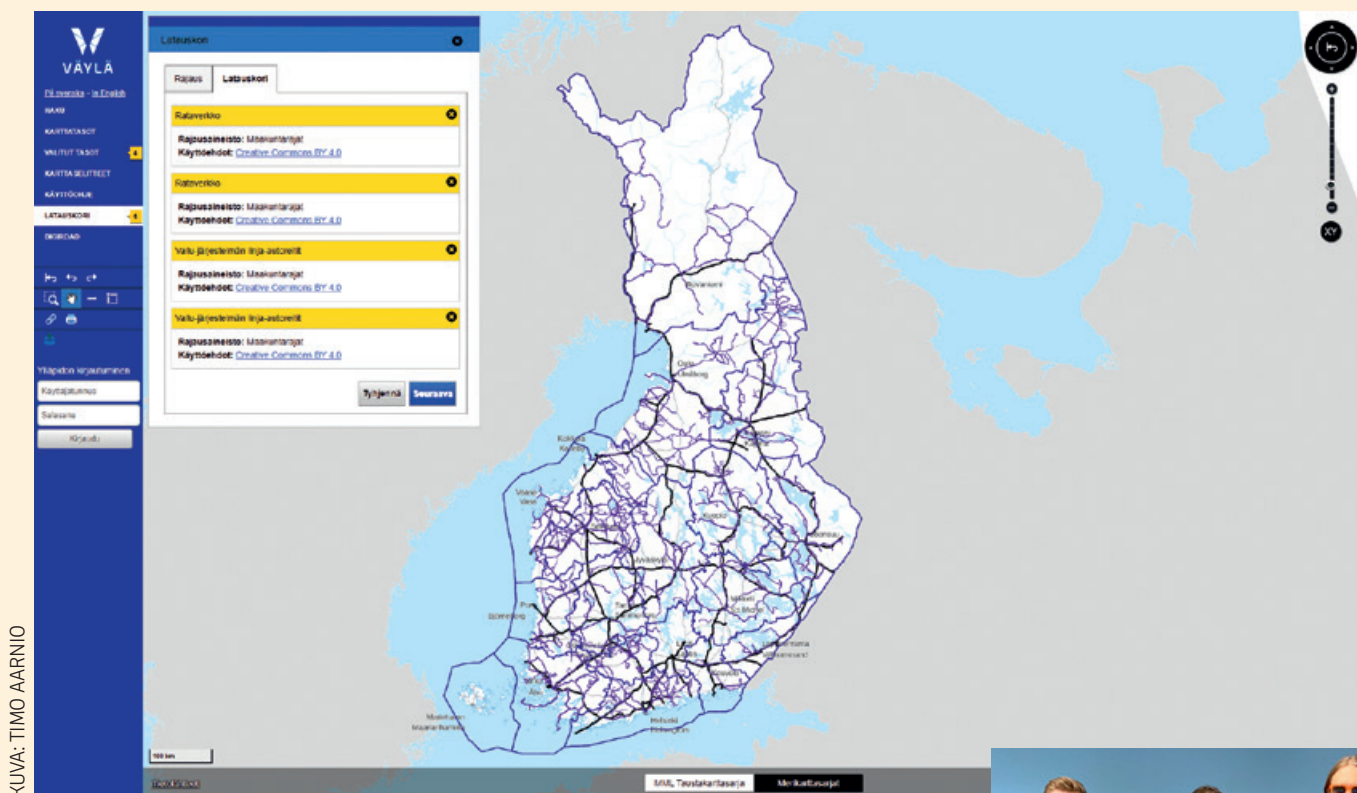

Kuka Oskari?

Paikkatietoalalla on vaikeaa olla törmäämättä Oskariin, vähintäänkin tiedostamattaan. Mutta kuka tämä mystinen Oskari oikein on? Mistä Oskari on tullut ja minne se on menossa? Tämä kirjoitus valottaa Oskarin taustoja sekä yhdessä kehitettävän alustan nykytilaa ja tulevaisuutta.

KUVA: TIMO AARNIO

Väylä on toteuttanut Oskarilla aineistojen latauspalvelun (<https://julkinen.vayla.fi/oskari/>).

TIMO AARNIO & SANNA JOKELA

Oskarin kehittäminen sai alkunsa 2010-luvun lopussa, kun Maanmittauslaitos sai vastuulleen Inspire-direktiivin toimeenpanon tukemisen. Toimeenpanon vauhdittamiseksi Maanmittauslaitos kehitti Paikkatietoikkunan, jossa eri organisaatiot voivat esitellä saavutettuja tuloksia.

Paikkatietoikkunasta Euroopan kautta maailmalle

Paikkatietoikkuna jakautui kahteen eri osioon: paikkatietojen yhteiskäyttöä edistävään verkkosivustoon ja karttaikkunaan, joka esitteli paikkatietoja organisaatioiden rajapintapalvelujen kautta. Alusta asti oli selvää, että karttaikkunan koodi julkaistaan avoimena

lähdekoodina. Karttaikkuna ei ollut kansainvälisillä markkinoilla paras mahdollinen nimi, ja niin keksittiin Oskari (Open Source Karttaikkuna). Tämäkään nimi ei vielä välttämättä ilman selityksiä aukea, mutta Karttaikkuna olisi varmasti herättänyt vielä enemmän kysymyksiä.

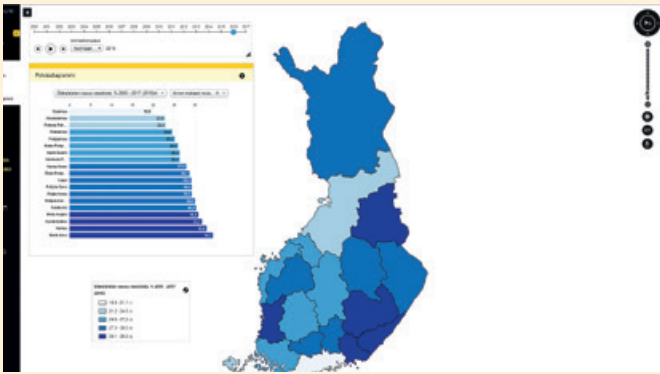
Koodipohjan avaamisen jälkeen kehitys on ollut huimaa. Vuodesta 2012 alkaen Oskariin on kehitetty iso joukko uusia toimintoja perus- ja ammattikäyttäjille. Karttojen katselun lisäksi tarjolla on paikkatieto-ohjelmistoista tuttuja toimintoja sekä teemakarttatointinto, jolla käyttäjä voi tehdä dynaamisia teemakarttoja hyödyntäen THL:n Sotkanet-rajapinnan tietoja. Karttajulkaisutoiminto, jonka avulla Oskarista voi tehdä karttaupotuksia muille verkkosivuille, toimii myös mobiilisti.

KUVA: TIMO AARNIO

Oskari-tiimin vakiovarusteisiin kuuluu hyvä meininki ja tietysti Oskari Otter, joka on noussut paikkatietoalan tapahtumien sometähdeksi.

Oskari teki ensiesiintymisensä kansainvälisillä areenoilla vuosina 2013–2015, kun Oskarin päälle rakennettiin European Location Frame-

Yksi Oskarin vahvuksista on vahva integraatio tilastorajapintoihin. Kuvassa Tilastokeskuksen Kuntien avainluvut -aineistosta tehty koropleettikartta.

Jo kymmenen vuoden ikään ehtinyt Paikkatietoikkuna on kenties tunnetuin Oskarilla toteutettu palvelu.

work -projektissa geoportaali. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun rajat ylittävää harmonisoitua aineistoa oli saatavilla kootusti sekä rasteri- että vektorimuodossa ja jopa eri projektioissa.

Tänä päivänä Oskarilla tehdään projekteja jo maailmanlaajuisesti mitä erinäisimpiin käyttötarkoituksiin ja Oskari-yhteisökin on aktiivisempi kuin koskaan.

Verkoston voimalla

Avoimen lähdekoodin projekteissa puhutaan tyypillisesti yhteisöstä, jolla viitataan kaikkiin ihmisiin ja organisaatioihin, jotka projektiin liittyvät joko kehittäjinä, hyödyntäjinä tai muissa rooleissa. Oskari sai alkunsa Maanmittauslaitoksella, mutta hyvin pian lähdekoodin avaamisen jälkeen yhteistä kehittämistä varten perustettiin Oskari-verkosto, joka hallinnoi kehittämistä.

Verkoston ytimenä toimii ohjausryhmä, jossa on jäseninä useita eri julkishallinnon organisaatioita ja vuosittain valittavat kaksi verkoston edustajaa. Vuonna 2020 puheenjohtajana toimii **Rina Tammisto** Tilastokeskuksesta. Muita jäseniä ovat Museovirasto, Luonnonvarakeskus ja Väylävirasto,

Helsingin, Tampereen ja Turun kaupungit, Digi- ja väestötietovirasto, HSY sekä Sitowise Oy. Koordinaattorina toimii Maanmittauslaitos ja yhteisömanagerina vuonna 2017 kilpailutuksen kautta valittu Gispo Oy.

Viestintä, viestintä, viestintä

Oskarissa kerrotaan projektien tilanteesta ja suunnitelmista täysin avoimesti. Tämä vaatii meiltä kaikilta oppimista ja muistamista. Pienikin juttu voi olla toiselle Oskarin koodia hyödyntävälle organisaatiolle kriittinen. Siksi kaikki on pidettävä ajan tasalla pienistäkin yksityiskohdista. Avainasemassa ovat hyvät dokumentaatio ja kanavat tiedon kysymiseen ja etsimiseen.

Yhteisömanagerin tehtävä on kuin puutarhan hoitoa. Kukkia pitää kastella ja tukea, innostaa kasvuun ja välillä ristiin pölyttää keskenään. Oskarissa on tehty hyvä kasvupohja, mutta tarvitaan lisää hyödyntäjiä ja kehittäjiä, jotta Oskarista tulisi globaalistikin tunnettu vaihtoehto karttapalveluksi.

Avoimuus lähtökohtana ja standardit taustalla

Avointa lähdekoodia kehitetään

yhdessä avoimesti. Oskarissakin on esimerkiksi karttamooittoreina OpenLayers ja Cesium, käyttöliittymäkirjasto React ja tietokantana monelle tuttu PostgreSQL/PostGIS.

Oskarin avoimen lähdekoodin lisensiointimalliksi on valittu ns. kaksoislisensiointi, jossa käyttäjä voi valita joko EUPL- tai MIT-lisenssin. Näin yritys voi esimerkiksi tuottaa lisäarvopalveluja ilman, että omaa lähdekoodia tarvitsee välttämättä avata.

Avoimuus koskee myös standardeja, joita paikkatietoalalla kehitetään enimmäkseen Open Geospatial Consortiumissa (OGC) yhdessä muiden standardisointiorganisaatioiden kanssa. Kaikki OGC:n standardit ovat vapaasti ladattavissa ja käytettävissä ilman lisenssimaksuja. Avoimet standardit varmistavat, että kuka tahansa voi hyödyntää syntyneitä määrittämiä, eikä toimittajalukkoja pääse syntymään.

Yhteiseen suuntaan

Oskarin taival jatkuu vuonna 2020 kasvavan yhteisön voimin. Suunnitteilla on verkkosivujen ulkoasun ja sisällön uusimista, suorituskykyparannuksia, käyttöliittymän modernisointia ja paljon muuta. Lähde mukaan!

Lisätietoa

- www.oskari.org – Oskarin verkkosivut auttavat alkuun Oskarin hyödyntämisessä
- verkosto.oskari.org – lisätietoa Oskari-verkostosta
- geoportal.arctic.sdi.org – Arctic SDI Geoportal esittelee arktisen alueen paikkatietoinfrastruktuuria
- www.paikkatietoikkuna.fi – ikkuna suomalaisten viranomaisten paikkatietoaineistoihin
- Seuraa Oskaria pikaviestipalvelu Gitterissä (gitter.im/oskariorg) ja Twitterissä (@oskari_org)
- lists.osgeo.org/mailman/listinfo/oskari-user – Oskari-käyttäjien sähköpostilista

Timo Aarnio työskentelee Maanmittauslaitoksella johtavana paikkatietoasiantuntijana. Hän toimii Oskarin teknisenä koordinaattorina. ETUNIMI.SUKUNIMI@MAANMITTAUSLAITOS.FI.

Sanna Jokela on paikkatietoasiantuntijana Gispo Oy:ssä. Hän toimii Oskari-verkoston viestintäkoordinaattorina. SANNA@GISPO.FI